162. številka. Trst, v torek dne 21. julija 1903. Tečaj XXVIII

„EDINOST"

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3, II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia štev. 12.

Smrt Leona XIII.

Obredi ob truplu mrtvega papeža.

Precej po smrti papeža Leva XIII. so se morali izvrševati natanjko obredni predpisi. Mrtvo truplo papeževo so pokrili s pokrivalom iz bele svile. Prišli so takoj penitencijarji, iz bazilike sv. Petra, ki so začeli moliti molitve za mrtve.

Predstojnik ceremonijerjev je takoj objavil papeževo smrt kardinalu Kamerlengu sv. katoliške cerkve, kardinalu Oreglia, ki ima do izvolitve novega papeža voditi vse cerkvene posle. Kamerlengo, kardinal Oreglia, je prišel na to precej v Vatikan. Oblečen je bil v slavnostni obleki, v moceti in plašču vijolčaste barve. Po vstopu v vatikan se je podal precej v sobo, kjer je na postelji ležal vzvišeni mrlič, Lev XIII. Spremljali so ga hišni predstojnik vatikana monsignor Bisleti in uradniki Sv. apostolske zbornice. Hišni predstojnik vatikana in uradniki sv. apostolske zbornice so bili oblečeni črno v znamenje globoke žalosti. Do izvolitve novega papeža morajo biti podložni kardinalu Kamerlengu Oreglia.

Ko je stopil Kamerlengo kardinal Oreglia k postelji umrlega sv. Očeta, je najprej odmolil kratko molitev, kakor jo predpisuje obrednik, potem je dal znamenje blizu stoječemu hišniku, da odkrije lice mrtvega papeža Leva XIII. Kamerlengo kardinal Oreglia ga je ogledal na vse strani, potem je vskliknil: »On je! to je Joahim Pecci, papež Lev XIII.!« Po obredniku je tedaj vzel srebrno kladvice, vdaril ga je po sencah in ga zaklical: Joahim Pecci, ali spiš?« Trikrat ga je tako udaril in trikrat ga je poklical. Potem se je obrnil do navzočih in jim je rekel:

»P a p e ž j e z a r e s m r t e v!«

Te besede, in ves ta obred je globoko pretresel navzočne. Vsi so pokleknili in so z velikim ganotjem odmolili psalem »Iz globine kličem k Tebi, o Gospod!« z dotično molitvijo.

Posvetna moč in oblast papeža Leva XIII. je s tem prenehela. V njegovem imenu se ne izda več noben ukaz, z njegovim prstenom se ne overovi več nobena listina, z njegovim pečatom se ne zapečati več nobena apostolska okrožnica (bula). Zato je izročil hišni predstojnik Kamerlengu kardinalu Oreglia Leonov »ribičev prstan« (prstan ribiča sv. Petra) in svinčeni pečatnik, s katerim se pečatijo okrožnice (bule) apostolske pisarne. Ta svinčeni pečatnik je nosil na eni strani grb pokojnega papeža Leva XIII., na drugi strani pa glavi prvakov-apostolov sv. Petra in Pavla. Beležnik in tajnik sv. apostolske zbornice sta na to napravila zapisnik o smrti papeža Leva XIII. in o predaji njegovega prstena in pečatnika v roke Kamerlenga kardinala Oreglia. Spisani zapisnik je prečital klečé tajnik, potem je bil zapisnik podpisan! To vse se je zgodilo precej še v sobi, ob mrtvaški postelji pok. papeža Leva XIII., ker to vse tako p r e d p i s u j e pontifikalni obrednik.

Ko se je godilo to mučno uradno postopanje, je vladala v sobi grobna tišina. Po tem so vsi še enkrat molili kratko molitev in so molčé odšli iz sobe, kjer je ležal mrtvi sv. Oče. Morali so isti izvrševati druge predpise. Kajti sv. Cerkev je ostala brez vidnega poglavarja, pa ima za to na sebi do izvolitve novega papeža vse dolžnosti kardinal Kamerlengo.

Med tem so pa ostali pri mrtvem truplu pokojnega Leona XIII. sami penitencijarji sv. Petra, da ga varujejo in da nad njim molijo molitve za mrtve.

* * *

Kamerlengo kardinal Oreglia je nastopil svojo službo.

Že zadnje dni papeževe težke bolezni si je pustil pripraviti kardinal Oreglia v vatikanu primerne prostore za stanovanje, za izvrševanje svoje službe za časa do izvolitve novega papeža.

Sedaj, ko je izvršil vse, kar ukazuje obrednik, se je podal z vsem spremstvom v tajno predsobje in je tam nastopil izvrševanje svoje jurisdikcije. V ta namen je odložil plašč in je ostal oblečen v roketu in moceti.

Na to je podpisal proglas, v katerem se je objavila ljudstvu smrt papeža Leva XIII.

Ta proglas je bil nabit na vratih vseh rimskih cerkvâ. Ob enem je izdal ukaz, da ima zvoniti veliki zvon sv. Petra v znamenje žalosti za pokojnim sv. Očetom. (Pred letom 1870., dokler je bil Rim še v papeževi oblasti, je oznanjeval rimskemu ljudstvu papeževo smrt veliki zvon na Kampidolju.)

Kamerlengo kardinal Oreglia.

Medtem so se zbrali okoli Kamerlenga kardinala Oreglia drugi vatikanski dostojanstveniki in svečeniki, prišla je tudi vatikanska straža gardistov Švicarjev. Sedaj se je vzdignil Kamerlengo, kardinal Oreglia, in se podal v slavnostnem sprovodu, obdan od svečenikov in gardistov Švicarjev, v veliko dvorano, kjer ima svoja zborovanja sveta apostolska zbornica.

S smrtjo papeža Leona XIII. je prenehala služba tudi kardinala Rampolle. Kamerlengo kardinal Oreglia je poklical na njegovo mesto državnega podtajnika, monsignorja D e l l a C h i e s a.

Po smrti papeževi se je zbral takoj zbor kardinalov v prostorih apostolske zbornice, kjer so izvolili iz svoje srede A p o s t o l s k o K o m o r o (camera apostolica) t. j. tri kardinale, ki imajo skupno s Kamerlengom vladati cerkev do izvolitve novega p a p e ž a. Izvoljeni so bili iz zbora kardinalov-škofov kardinal Serafin Vanutelli, iz zbora kardinalov svečenikov, kardinal di Pietro — in iz zbora kardinalov dijakonov, kardinal Macchi.

Danes so se torej ti omenjeni trije kardinali konstituirali pod predsedništvom Kamerlenga, kardinala Oreglia. Oficijelno ime jim je »apostolska zbornica« (camera apostolica), katera ima voditi in vladati katoliško cerkev do nastopa novega papeža. Za čas interregna je torej vsa moč v rokah Kamerlenga kardinala Oreglia, ki je že odredil vse, kar spada v vatikansko službo. Uredil je vse, da bodo svojo službo redno vršili razni uradi. Tudi je vse preskrbljeno in urejeno, da se bo mogel pravilno sestati Konklave kardinalov za izvolitev novega papeža.

Tako je torej Kamerlengo kardinal Oreglia v imenu svete apostolske zbornice vzel v posest Vatikan ter je ukazal sestaviti natanjčen inventar vsega, kar se v njem nahaja.

Ko se je razglasila smrt papeža Leva XIII., je ukazal Kamerlengo kardinal Oreglia kardinalu-vikariju Samdelliju, da zaukaže zvoniti po vseh rimskih cerkvah za pokojnega papeža Leva XIII. Kardinal-vikarij je izdal na to tiskan ukaz na vse cerkvene predstojnike v Rimu, da imajo zvoniti, ko se oglasi veliki zvon sv. Petra, vsi zvonovi po vsem mestu eno celo uro. Tudi je ukazal, da se ima opraviti v vsaki cerkvi slovesna črna maša za pokojnega papeža Leva XIII. Na vse svečenike pa je izdal poziv, da mašujejo vsak po eno mašo za dušo velikega pokojnika ter da se nanj spominjajo v svojih molitvah. Ukazano je tudi, da imajo zvoniti vsi zvonovi, ko bodo nesli mrtvo papeževo truplo k večnemu počitku.

Ko je odšel Kamerlengo kardinal Oreglia iz papeževe mrtvaške sobe, so pripravili s o b a n o »d e g l i A r a z z i« in v njo prenesli papeževo mrtvo truplo. Tam so ga položili do imbalzamacije. Okoli njega gore voščene sveče, ob straneh je častna straža. Prihajajo kardinali, diplomatični zastopniki in visoka uristokracija kropit sv. Očeta.

Bivše stanovanje papeža Leva XIII. sta zapečatila Kamerlengo namestnik in en notar.

* * *

Daljne odredbe kardinala Kamerlenga

Kamerlengo kardinal Oreglia je dal ukaz, da se pokličejo zdravniki, ki imajo izvesti imbalzamovanje papeževega trupla. To se ima zgoditi 24 ur po konstatirani smrti sv. Očeta. Pripravljena je že tudi posoda za drobovje, ki se odstrani iz telesa pred imbalzamovanjem. Določeno je, da se prenese posoda z drobovjem v sprevodu v baziliko sv. Petra in da se položi v njenih podzemeljskih prostorih, kakor se je to zgodilo ob smrti drugih papežev.

Kamerlengo kardinal Oreglia je tudi že ukazal, da se uredi sikstinska kapela, kjer bo papeževo truplo izloženo, in kjer bo dovoljen pristop ljudstvu. Papež bo ležal ob altarju, čegar podoba predstavlja v z b u j e n j e L a z a r j e v o. Iz sikstinske kapele je odstranjen papežev prestol v znamenje, da je papeževa stolica izpraznjena.

* * *

Kamerlengo kardinal Oreglia.

Kamerlengo kardinal Oreglia, čegar sliko prinašamo danes, je bil rojen leta 1820, je torej dovršil 83. leto. Oreglia je izišel iz stare pijemontežke plemiške rodbine. V kardinala ga je povišal prejšnji papež Pij IX. leta 1873. Kamerlengo je postal leta 1885. Važnost uloge, ki mu je odkazana v tem hipu, je označena na drugem mestu tega lista.

* * *

Italija in predstoječi konklave.

Z ozirom na predstoječi konklave piše včerajšnji »Popolo Romano«:

»Žalibog se je v zadnjih dveh dneh stanje Leona XIII. znatno shujšalo in zdravniki, ki so ga zdravili in se niso upali izreči nikakih prorokovanj v očigled fenomenalni fizični odporni sili bolnega papeža, so sedaj prepričani, da stoje pred bližnjim, ako ne neposrednim koncem slavnega papeža. Med evropskim časopisjem, ki brez izjeme se spoštovanjem sledi raznim fazam papeževe bolezni, se posebno francozko največ bavi z ukrepanjem o nasledniku Leva XIII., in ne mine dan, da ne bi to francozko časopisje vodilo tozadevne polemike, ki je — najmanje rečeno — nepotrebna. Umeva se povsem, da se na Francozkem — z ozirom na sedanji protisvečeniški boj — ne želi bojujočega papeža, t. j. tacega, čegar politika bi bila drugačna od politike Leva XIII. O položaju na Francozkem pa so popolnoma poučeni vsi členi sv. kolegija, tako, da je — ne glede na vprašanje osebnosti — vse odvisno od tega, da-li večina kardinalov smatra, da je splošne koristi za cerkev nadaljevanje sedanjega kurza ali pa sprememba istega. Katero je pretežno mnenje sv. kolegija o politiki nasproti Franciji, ki tvori eno izmed različnih vprašanj splošne politike sv. stolice, o tem bi sedaj ne mogel nihče ničesar reči, tako, da bi bilo popolnoma brezsmiselno početje, pečati se sedaj s postavljanjom kandidatur. Mi tudi ne moremo verjeti, da bi se temu ali onemu mnenju o smeri, katero naj bi sv. stolica v bodoče zavzemala, moglo dati pretežje. Zato se nam dozdeva, da je vsaka polemika bodisi v prilog ali pa proti jednemu ali drugemu kardinalu, popolnoma odveč. Kar se tiče Italije, si ista želi, naj bi bodoči papež vodil nasproti drugim državam koncilijantno politiko, nasproti Italiji pa tako, ki ne bi bila preveč različna od one Leva XIII.«

»Popolo Romano« citira potem med drugimi parižkimi listi tudi izjavo »New-York Heralda«, ki trdi, da volitev novega papeža provzroči ojster boj med Francijo in nemško

državo, med tem, ko se Španjska in Italija nasproti volitvi ohraniti popolnoma pasivni. Avstro-Ogrska se priključi politiki Nemčije. (Seveda! Op. stavč.) Kandidat Francije je kardinal Rampolla, oni nemške države pa Serafino Vannutelli.

Rimski list dostavlja, da je razumljivo, da si ta ali ona država lahko želi papeža jednih ali drugih nazorov, designiranje tega ali onega kardinala pa da je brezsmiselno kavarnarnarsko govoričenje.

* * *

Leon XIII. nasproti vstočnim vernikom in Slovanom.

Velik cilj stremljenju papeža Leona XIII. je bilo združenje iztočnih narodov. Odkar je postal papež, živela je v njem ideja unije. Hotel je porabiti za njo vso moč svoje papežke oblasti. Ali storiti je mogel to še le zadnja leta svojega pontifikata. Prve vspehe je slavil še le l. 1879., ko se mu je posrečilo, da je spravil v zvezo z Rimom velik del Armencev, ki so bili zavrgli katoliškega patrijarha Hassuna in se za časa koncila ločili od Rima. Meseca marca 1879 je tedaj prišel v Rim novi armenski šizmatični patrijarh Kupelian, je odložil svojo patrijarhalno dostojanstvo v roke papeževe in se mu podredil v vsem. Papež Lev XIII. je vrnil Kupelianu škofovsko čast, na kar so se podvrgli papežu tudi drugi šizmatiki. Sedaj se je smel vrniti zavrženi armenski katoliški patrijarh Hasun in dne 13. decembra 1880. ga je papež Lev XIII. povzdignil na čast kardinala.

Leta 1879. se je posrečilo Leonu XIII. združiti z Rimom tudi kaldejske šizmatike. Umrl je bil namreč tedaj šizmatični patrijarh Audo in zato je mogel Lev XIII. že 28. februvarja potrditi novega patrijarha Abolionana. Še veče veselje je takrat doživel v tem, da je z njegovim posredovanjem končal boj med katoliki sirskega obreda v Mossulu in med jakobitiškimi Nestorijanci. S tem je prenehal razkol med dobrim delom Kaldejcev, Sircev in Armencev, kar je bilo na slovesen način zasvedočeno v konzistoriju dne 12. maja 1879.

Veliko truda je posvetil Leo XIII. Slovanom. Dne 30. septembra 1880 je izdal znamenito okrožnico »Grande munus«, v kateri je proglasil češčenje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metodija. V tej okrožnici je izrekel svojo srčno željo, da bi slovanski narodi zadobili veče število svojih domačih škofov in svečenikov in da bi se tako med njimi bolj okrepilo versko življenje. Ta papeževa okrožnica je vzbudila med Slovani veliko gibanje. Čehi, Hrvatje, Slovenci, Malorusi in Poljaki — vsi so v raznih izjavah izražali papežu hvaležnost. Dne 5. julija 1881 se je papežu predstavilo veliko odposlanstvo Slovanov — 1400 glav.

Papež Leo XIII. jih je v divnem nagovoru presrčno vsprejel in zagotovil vsemu slovanskemu narodu »od obali Adrijanskega morja do zadnje novgorodske pokrajine«, da bo sv. apostolska stolica vedno čuvala in branila cerkvene pravice Slovanov.

Na ukaz papeža Leona XIII. je bila urejena leta 1887. v Bosni in Hercegovini nova cerkvena hierarhija, kateri stoji na čelu vrhbosanski nadškof v Sarajevu. Namen papežev je bil vspostaviti v teh deželah zopet slovansko bogoslušenje, kar pa je preprečila avstro-madjarska diplomacija in mlačnost Jugoslovanov samih. Leta 1886 je bil sklenjen konkordat s Črnogoro in se je ob tej priliki po vsej kneževini ustanovila katoliška slovanska cerkev. V to dobo padajo, žalibog, tudi napadi na ostanke slovanskega bogoslušenja po cerkvah tržaške in poreške škofije.

Dobri papež Lev XIII, vendar ni pustil mučiti naših cerkvenih svetinj. Leta 1896 je ustanovil v Rimu maloruski unijatski zavod in ga stavil pod vodstvo jezuvitov. Lev XIII. je sploh storil vse, kar mu je bilo možno, da bi ohranil katoliške Slovane in unijate pred latinizacijo.

Ko je papež Lev XIII. slavil svoj svečeniški jubilej (50-letnico mašništva), mu je poslal ruski car Aleksander posebne čestitke in ga je prosil ob tej priliki, da bi se uredilo cerkveno razmerje v Rusiji, izlasti na ruskem Poljskem. V ta namen so bila dolga pogajanja, ki so dovela deloma vsaj do nekakih vspehov. Zato je mogel Lev XIII. v konzistoriju dne 11. februvarja 1889 že imenovati nove škofe za Poljsko.

Hud udarec za papeža se je izvršil na Bolgarskem, ko je knez Ferdinand pustil svojega sina Borisa prekratiti in vsprejeti v rusko pravoslavno cerkev.

Tako vidimo, kako velik duh je bil Lev XIII. in koliko mu je bilo na srcu širjenje katoliške cerkve med Slovani: Da ni mogel vspeti popolnoma, na tem so krivi žalostni javni odnošaji, ki izrabljajo moč sv. Cerkve v politične, Slovanom sovražne namene.

* * *

Prerokovanje sv. Malahija o papežih.

Sv. Malahija našteva najvišje cerkvene glavarje in prideva vsakemu papežu neko znamenje, neko simbolično ime, katero nam kaže, kakšen da bo dotični papež, ali v kakih razmerah bo živel in vladal. On pričenja svoje prorokovanje z letom 1143 in s papežem Celestinom II.; za njim nam jih našteva še deset. Poslednjega imenuje Petra Rimskega. Oglejmo si sedaj nekoliko imena ali znamenja, katere je sv. Malahija poslednjim papežem pred nami dal, in videli bomo, da se jim njegova znamenja res prilegajo*).

Perigrinus apostolicus. Apostolski potnik. To znamenje ali ime je dal Piju VI. In res poprej so bivali papeži vedno v Rimu; Pij VI. pa je mnogo po svetu potoval. Leta 1782. je šel k cesarju Jožefu na Dunaj. Leta 1798. pa je moral iti v Florenco in od tod na Francozko, kjer je tudi umrl.

Aquila rapax. Roparski orel. S tem imenom je dobro označen čas vladanja Pija VII. Kajti v tem času je francozki cesar Napoleon kakor roparski orel, katerega je privzel tudi v svoj grb, vse kralje oropal njihovih dežel in kron, in tudi papeža Pija VII. je bil zgrabil s svojimi kremplji in ga odnesel na Francosko.

Canis et coluber. Pes in kača. Po svetem pismu pomeni pes zvestobo, in kača modrost. Te dve lastnosti, zvestobo in modrost, pa je imel Leon XII, že kot kardinal, in je bil zaradi tega izbran za vse važnejše posle.

Vir religios. Pobožni mož. Pij VIII. je bil res pobožen mož. Poldrugo uro je molil, preden je prevzel čast Kristusovega nametsnika, in brž po tem je razdelil vse svoje premoženje med reveže.

De balneis Hetruriae. Iz etrurskih toplic. Za časa vladanja Gregorja XVI. začeli so brezverski učenjaki in naravoslovci svoje glave vzdigovati in svoje krive nauke trositi. Napovedali so bili velik shod vseh učenjakov v Etrurskih toplicah v Pizi. Gregor XVI. je prepovedal katoliškim učenjakom, udeležiti se tega zbora.

Crux de cruce. Križ od križa. Znano je, kak velik križ je naložil kralj Viktor Emanuel našemu nepozabnemu Piju IX. Kralji savojski ali pijemontežki pa imajo v svojem grbu in na zastavi — križ. Tedaj je bil papežu križ naložen od križa pijemontežkega in Piju IX. se po pravici prilega prislovica križ od križa.

Lumen in coelo. Luč na nebu. To znamenje je dal sv. Malahija sedanjemu papežu Leonu XIII. in pomen njegov razlagale so že sedaj rimske novine, da si nam ga bo še le poznejša zgodovina prav tolmačila. Papež Leon XIII. je namreč potomec stare plemenite rimske rodbine, ki ima v svojem grbu repato zvezdo (luč na nebu.)

Za sedanjim papežem Leonom XIII. omenja jih sv. Malahija še deset. Znamenja imajo sledeča:

1. Ignis ardens. Goreč ogenj.
2. Religio depopulata. Vera pokončana.
3. Fides intrepida. Nevstrašena vera.
4. Pastor angelicu. Angeljski pastir.
5. Pastor et nauta. Pastir in mornar.
6. Flos florum. Cvetlica vseh cvetlic.
7. De medietate lunae. Izmed polumesca.
8. De labore solis. O mrknenji solnca.
9. Gloria olivae. Čast oljke.
10. »In persecutione extrema sanctae romanae ecclesiae sedebit Petrus Romanus qui pascet oves in multis tribulationibus. Quibus transactis civitas septicollis diruetur et judex tremendus judicabit populum suum. — V poslednjem preganjanji svete rimske cerkve bo vladal Peter Rimski, ki bo pasel ovčice v velikih težavah. Ko bodo te prestane, razdejano bo mesto na sedmerih gričih (Rim), in strašni sodnik bo sodil svoje ljudstvo.« Nekateri te besede tako razlagajo, da se bode ta papež imenoval Peter II. in da bo tedaj konec sveta. Tega pa Malahija ne trdi. On pravi, da bo deseti papež Peter Rimski, t. j. mož iz Rima doma, kateremu bo, morda preden papež postane, ime Peter.

Kot papež pa se zamore lahko imenovati tudi drugači. Dalje pravi sv. Malahija, da bo tedaj razdejano rimsko mesto in da bo strašni sodnik sodil svoje ljudstvo. Pa tudi tega ni treba ravno razlagati, da bo tedaj konec sveta. Malahija le pravi, da bo tedaj rimsko mesto razdejano in se bo sodba božja vršila nad njegovim prebivalstvom, ne da bi bila vesoljna sodba. Opominjamo le na mesto Jeruzalemsko, ki je bilo tudi razdejano, ko je bila mera hudobije prebivalcev njegovih napolnjena in je Bog na strašen način sodil to mesto in svoje ljudstvo, (t. j. judovsko ljudstvo). Nekaj enakega čaka po Malahiju rimsko mesto, ki bo razdejano in ob kateri priliki se bo strašna sodba božja razodevala nad njegovim (t. j. krščanskim) ljudstvom v Rimu in na Italijanskem, kakor nekdaj Jeruzalemom in ljudstvom judovskim. Ni pa ravno potrebno, da bi bilo tedaj konec sveta in da bi bil Peter Rimski zadnji papež; on bi bil po tej naši razlagi pač zadnji papež v Rimu, ki bi bil tedaj razdejan, za njim pa zamore svet še dolgo ostati in rimski papeži bi vladali potem kje drugje, kakor nas zgodovina uči, da so skozi 70 let (1305—1376) papeži že bivali v Avignonu na Francoskem. Kar nas v tej razlagi vtrjuje, so besede Jezusove: »Za tisti dan (vesoljne sodbe) ne ve nihče, še angeli v nebesih ne, ampak le Oče sam«. (Mat. 24, 36.)

Protestirajo proti — pravici in zakonu!

Obstrukcija proti pravu slovenskega v deželi navadnega jezika, jezika avtohtonnega prebivalstva, na tukajšnjem deželnem sodišču traja dalje. Ali huja obsodba ni mogla zadeti te frivolne akcije nestrpnežev, nego je ta, da se je sramujejo tudi ogromna večina italijanskih odvetnikov samih in da pošiljajo mesto sebe v boj nemške židovske odvetnike. V tem odijoznem boju smo videli najprej Gasserja, Schellanderja, Breitnerja, a zadnjič Mandlna.

Ta zadnji pa je doživel solenno blamažo na vsej črti. Pa bili tudi posamični členi sodnega stanu v Trstu za svoje osebe še tako nasprotni slovenskemu uradovanju, tega vendar niso mogli, da bi se bili radi čifutskih odvetnikov postavili v očitno nasprotstvo s pozitivnimi zakoni in s pravičnostjo in z odredbami viših sodnih oblasti glede na jezikovno prakso na naših sodnih oblastih. Zato so na eni zadnjih kazenskih razprav na tukajšnjem deželnem sodišču odbili vse zahteve branitelja, tirajočega fakcijozno opozicijo proti rabi slovenskega jezika. Če italijanskim odvetnikom ne zadoščajo dosedanje skušnje, popolnijo jim — o tem naj bodo uverjeni — ta nedostatek naši slovenski odvetniki, da bo gospodi jasno, da, braneči pozicijo italijanske politike v sodni dvorani, branijo izgubljeno in nevzdržno pozicijo.

Kolo pravic živih narodov — izlasti še, če so iste podprte po pozitivnih zakonih — je trdno, nezlomljivo. Moreš pač stavljati polena med prečke kolesa, ali pod kolo, in s zaustavljati vrtenje kolesa. Ali to moreš le začasno, kajti kolo je železno in etična sila, ki je goni, je tako silna, da se kolo zopet in zopet vrti dalje in mora privesti pravico do cilja, do zmage.

Gospôda odvetniki v Trstu naj le obstruirajo, naj le mečejo polena pod kolo, ali to poslednje se bo vendar-le vrtilo dalje. In če se bodo še nadalje metali na pot, tudi — prêko njih!!

S tem zagotovilom se poslavljamo za danes od njih.

Tržaškim odvetniškim obstrukcijonistom so prihiteli sedaj na pomoč tudi protestlerji v italijanskem političnem društvu za Istro, odposlavši spomenico min. predsedniku kakor voditelju ministerstva za pravosodje. V tej spomenici protestujejo proti rabi slovenskega jezika na deželnem sodišču v Trstu. In gospodje oligarhi v Istri se sklicujejo o tem na obstoječe zakone in na navado od starine sem. (Althergebrachte Gepflogenheit — čitamo v dunajskih listih.)

Kar se dostaje »obstoječih zakonov«, nam ne treba zgubljati mnogo besed, ker takega zakona nikjer ni! Opravičeno moremo torej gospodom istrskim oligarhom zalučati v obraz očitanje, da so v podkrepljenje svoje krivičnosti vedomalagali! Pa tudi, če bi bil kedaj obstal tak zakon — kaj potem?! Staro pravilo, imperativ zdrave logike je, da noveji zakon razveljavlja starejega, da je torej vsikdar soditi po novejem in ne po prejšnjem zakonu. Za to naše sporno vprašanje je tak noveji veljavni zakon naš državni osnovni zakon od leta 1867! In člen XIX. tega zakona je naša magna charta! Vse morebitne prejšnje odredbe, ki so v navskrižju s tem zakonom, ne veljavajo več, so razveljavljene. A preznačilno je za proslavljeni liberalizem te gospode, da trdovratno negirajo zakone, ki so takorekoč inavgurirali ustavno in moderno življenje in da proti modernim zakonom pošiljajo uboj resnične ali namišljene naredbe in zakone iz dobe samovolje in absolutizma; iz dobe, v kateri so bili celi narodi in posamični individuvi le mrtva masa, kateri so oblastneži dajali oblike po svoji volji, masa, ki nima druzega namena, nego da se da stiskati. Da, to je preznačilno za ljudi, ki v imenu — liberalizma reklamirajo za-se pravico do nadvladja. A za njihov moralni nivô je značilno, da celo v spomenici do upravitelja pravosodja govore — laž! Res, radovedni moramo biti po takem, kakov odgovor da na to spomenico vrhni čuvar pravice v državi?! Ekscelenca Koerber ima besedo!

Nadaljen kričeč izgled za to, kako so ta gospoda, ki se vedno nazivljajo liberalne in kulturen element, v resnici reakcijonarni, nazadnjaški in mračnjaški, je izlasti tudi dejstvo, da se sklicujejo na »staro navado«. Oni postavljajo navado, ali bolje rečeno: razvado, ali še bolje: zlorabo in krivico, nad živo pravo živega naroda!

In ravno oni se oglašajo, oni — politikoni iz Istre! Ravno oni hočejo protestirati, oni iz Istre! In v imenu okrajev, ki so blizu izključno slovenski, oziroma hrvatski. V območje deželnega sodišča v Trstu spadajo sodni okraji Podgrad, Volosko, Piran in Koper. Prva dva sta izključno hrvatska ozir. slovenska, Piran je po večini in Koper po štirih petinah. Morejo li zanikati to dejstvo? Morejo li zanikati eksistenco nasega naroda v teh okrajih?! Saj jo pripoznavajo celo v svojih lastnih statistikah! Ali pa morejo morda navesti kakov zakon, ki izključuje ta naš element od uživanja državnih zakonov?! Morejo li to? Odgovorite nam vi: možje s kamenitem srcem in železnim čelom!!

Zastonj vam trud, zastonj vam nesramno in drzno čelo! Le obstruirajte, le protestirajte! Saj protestirate le proti — pravici in zakonu. A ta sta močneja, nego so vaša polena, ki jih podstavljate kolesu! Isto se bo vendar-le vrtelo dalje in vi pridete pod kolesa! Kdor protestira proti zakonu, ta se je sam sodil in — obsodil.

Ekscelenca Koerber ima besedo. Da vidimo, se li postavi na stran pravice in zakona, ali pa — obstrukcije!!!

Politični pregled.

V Trstu, 21. julija 1903.

O položaju. Eden največih skeptikov, eden najhladnejih politikov in najtreznejih računarjev je bivši predsednik češkega kluba v državnem zboru, dr. Engel. Če on kaj reče, pada dvakrat na tehtnico. Ta mož govori o grozečem razsulu v naši polovici monarhije, ako tega razsula ne preorečijo nova pogajanja med Čehi in Nemci, ki jih pripravlja dr. Koerber. Ali dr. Engel neveruje, da dr. Koerber vspe se svojimi načrti. Predmet za kompenzacije je sicer dr. Koerber dobil s tem, da bo imenovati češkega ministra-rojaka. Po mnenju dra. Engela pa so stvari dozorele tako daleč, da brez bistvene spremembe v situvaciji ni misliti na kakov preobrat vladi v prilog.

Ta skepticizem dra. Engela je pa še posebno opravičen po množečih se izjavah v češkem taboru, iz katerih je razvidno, da bodo Čehi zahtevali veče cene za sporazumljenje nego so jih doslej. »Narodni listy« že pozivljajo Čehe, naj glede vojske posnemajo Madjare! Kar se dovoli v vojski v narodnem pogledu Madjarom, to isto bodo zahtevali tudi Čehi in drugi nenemški narodi v monarhiji. Jednaka bremena — jednake pravice — klicejo »Narodni listy«.

Fanatiki nemškega značaja armade se bodo gotovo zgražali in bodo sklepali roke v obupu radi take nečuvene zahteve, ki da bi, ako uresničena, pomenjala razsulo armade. Ali mesto da se visoki vojaški krogi zgražajo na tem, trkali naj bi raje na lastne prsi, ker oni so bili vsikdar v zaslombo tistemu nemško-centralističnemu zistemu, ki ni hotel

nikdar nič čuti o zadovoljenju narodov! Da niso visoki vojaški krogi podpirali tega zistema, bilo bi morda došlo že davno do pomirjenja nenemških narodnosti in — za manjšo ceno. Sedaj je prepozno vse zgražanje.

† **Fran Folnegović.** V soboto zvečer je zatisnil v Zagrebu svoje oči za vedno g. Fran Folnegović, ki je bil odličen rodoljub in pisatelj, a ob enem ena najodličnejih ličnosti v političnem življenju Hrvatske, a so sebno še v vrstah opozicije.

Pokojni Folnegović je bil prvoborilec stranke prava, ali zahajal je često v nasprotstva z drugimi voditelji te stranke, ker je zavzemal posebno stališče glede razmerja stranke prava do neodvisne ali »Obzorove« stranke. On je bil tudi v času najhujih borb med tema opozicijonalnima skupinama za znosljivost in toleranco vsaj o osebnem občevanju je vedno gledal, kako bi odpiral poti zbližanju med možmi iz nezavisne narodne inteligencije. Izlasti je deloval v tem zmislu v svoji lastni stranki.

Zato je tem tragičneje, da ga je pobrala nemila smrt ravno v hipu, ko se je jel uresničevati njegov idejal, ko se mu je izpolnila najprisrčneja rodoljubna želja: ko so se opozicijonalne skupine, uvidevše smrtonosno nevarnost medsebojnega trenja, združile v v tesno zvezo za obrambo narodnih pravic in odbijanje napadov na nezavisnost Hrvatske.

Folnegović je bil prišel s svojo lastno stranko v jako oster konflikt radi njegovega potovanja po Bosni in radi njegove sodbe o Kallayevi upravi. Posledica temu konfliktu je bila, da se je ločil iz zveze stranke in je bil nekak »divjak« v političnem in javnem življenju Hrvatske.

Ali danes je pozabljeno vse to: »Obzor« in »Hrvatsko pravo« polagata Folnegoviću soglasen tribut hvaležnosti in priznavata njegove vrline: njegovo veliko rodoljubje, njegove sposobnosti, njegovo neumorno delavnost.

Najkrasneji spomenik pa si je položil s tem, da je v veliki meri pripomogel do sedanjega ujedinjenja hrvatske opozicije, ki pomenja gotovo začetek nove, srečneje dobe v polit. življenju Hrvatske.

Pridružujé se hrvatskim opozicijonalnim novinam kličemo tudi mi: S l a v a s p o m i n u F r a n a F o l n e g o v i ć a ! !

Vodstvo skupnega finančnega ministerstva je vsled smrti ministra Kallaya poverjeno začasno ministru za vnanje stvari, grofu Goluchowskemu. Poverjena je temu poslednjemu tudi uprava Bosne in Hercegovine.

Po takem je soditi, da novi skupni finančni minister ne bo tako hitro imenovan. Vsakako ne pred jesenjo. Morda hočejo počakati, kako se razvijejo stvari na Ogrskem, oziroma, da vidijo: vspe-li grof Khuen se svojimi poskusi ali ne? Ako je to domnevanje opravičeno, potem je morda res tudi grof Khuen v kombinaciji za skupnega finančnega ministra.

Tržaške vesti.

Posebno izdanje »Edinosti«. Danes zjutraj izdali smo posebno izdanje »Edinosti«, v katerem se nahajajo prve brzojavke o papeževi smrti in papežev životopis. Naši naročniki dobijo to posebno izdanje kakor prilogo današnji številki.

»Na svetlem obrežju«. Tako je naslov krasni noveli slavnega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza, katero začnemo priobčevati, pričeši zjutrašnjo številko, v podlistku našega lista. Prepričani smo, da s tem prevodom popolnoma ustrežemo vsem onim našim čitateljem, ki so prijatelji leposlovnega čtiva.

Znamenje zistema. Finančni minister je imenoval računskega svetnika z naslovom in značajem višega računskega svetnika, M a k s a S c h a l l g r u b e r j a, višim računskim svetnikom in predstojnikom računarskega oddelka finančne direkcije v Trstu.

Sedaj vedo tudi oni, ki niso vedeli do sedaj, zaksj je moral viši računski svetnik Baje v pokoj!! Sodbe naše o takem postopanju ne spreminja seveda prav ničesar dejstvo, da so izvestne kreature spravile včeraj druge uradnike v zagato, iz katere ni bilo druzega izhoda, nego da so šli tudi »čestitat«.

Iz Rojana nam pišejo: Pogreb pok. L o v r a V e n u t t i j a je bil lepim dokazom spoštovanja, ki je je pokojni užival povsodi. Na pogreb je došlo ljudi iz Rojana, Grete, Barkovelj, sv. Ivan, iz mesta in drugod. Vencev je bilo položenih na krsto 5. Eden od vse družine, eden od hčere in nje družine, eden od brata, eden od brata in njega družine in eden od dveh sester. — Na lep način je vrlo pevsko društvo »Zarja« izkazalo svoje spoštovanje pokojnemu rodoljubu, da mu je zapelo žalostinke ob mrtvaškem odru. — Pojavi sožalja na pogrebu so bili uprav ganljivi. Mir duši pokojnikovi.

Pozor! Te dni so vsa pevska in muzikalična društva sprejela neko polo, na kateri se od teh društev v n e m š k e m j e z i k u zahteva, naj odgovore na tem stavljena jim vprašanja. Prosimo vsa ta društva, naj ne izpolnijo te tiskovine, dokler jih mi ne obvestimo, se-li ima storiti ali ne.

Vsakako pa izjavljamo že danes, da je naravnost predrzno dopošiljati slovenskim društvom nemške tiskovine.

Ko bodo vsa, ali vsaj večina pevskih društev v »Zvezi«, bo potem ista skrbela za to, da pouči dunajske mogočneže, kje nima nemščina ničesar iskati!

Poziv. Podpisana vabita pevce pevskega društva »Kolo« na pogovor glede zasebnega izleta v Gorico. Pogovor se bo vršil v jutri o b 8 i n p o l u r i z v e č e r v društvenih prostorih.

I v a n Š k r j a n c. A n t o n Š k r i n j a r.

Par ur v beli Ljubljani. Odposlan, da se udeležim osnovalnega občnega zbora »Zveze slovenskih pevskih društev«, sem se pretečeno soboto odpeljal s poštnim vlakom južne železnice tja proti res krasni naši Ljubljani. Ko sem odpravil mala zasebna opravila, kakor obisk prijateljske družine M. in pa privezanje duše v hotelu Lloyd — sem šel v hišo »Glasbene Matice« — pardon! Prej sem moral še poizvedovati, kje da je ta hiša? Šel sem torej v »Narodno kavarno« in od tam v »Narodno tiskarno«, kjer se mi je po g. prvem strojevodji razkazalo, kar ima tiskarna važnejšega, za kar mu tu izrekam iskreno zahvalo. Od tu še le sem se podal v »Glasbeno Matico«, kjer sem imel čast dobiti koncertnega vodjo, g. Hubada, ki me je vsprejel z radostjo, kakoršno more občutiti le — brat do brata.

Ko sva s preprijaznim g. koncertnim vodjem prerešetala skoraj vsa pravila naše pevske zveze, sem se poslovil in potem, ko me je g. Hubad še povabil na večerni sestanek pri Hafnerju — odšel sem ogledovat si naše središče.

Prvi in površni utisi, ki jih človek zadobiva niso res najboljši, ali boljše, mnogo boljše je sedaj, nego je bilo pred, recimo, 10 leti. Samonemških nadpisov je malo več. Nemško-slovenskih tudi malo, a slovensko-nemških največ.

Z eno besedo pa je Ljubljana in njena okolica tako lepa, da je vredno, da si jo ogleda sleherni Slovenec.

Potem, ko sem si površno ogledal skoraj vse znamenitosti, me je marsikaj zelo razveselilo. Nove zgradbe, posebno pa Hribarjeva in kmetijske posojilnice hiša, so nekaj izredno lapega. Kakšne da so — si pa prihodnje leto, ko poletimo v velikem številu na slavnostno odkritje spomenika našega Prešerna — lahko vsakdo sam ogleda!

Okolu 9. ure sem šel na vrt Hafnerjeve restavracije, kjer je bila že zbrana veča družba odličnih ljubljanskih gospodov in med njimi tudi zastopnik »Goriške Čitalnice«, g. Mercina. Žal, da ne morem navesti imena vseh, ki so prisustvovali — kakor je rekel g. Hubad — pri krstu »Zveze slovenskih pevskih društev«, ker sem zgubil zapisek. Zraven že imenovanih so bili, kolikor se še spominjam; gg. prof. Štritof, dr. Majcen, Dražil, Gutman, Wolf, Krulc, Kocmur z gospo in več drugih gospodov.

Razgovor, ki je bil animiran, se je sukal le okolo slovenskega petja. Zapelo se je tudi nekoliko pesmic, dokler nas niso opozorili, da je ura že pozna in da morajo zapreti. — Petem smo šli še v »Evropo« na črno kavo in smo tudi tam bili najbolje razpoloženi, dokler ni prišla ura, ko smo se podali k počitku.

Ta večer je bil tako pomenljiv za slovenske pevce in za slovenski narod, da ostane gotovo v trajnem spominu vsem, ki so se ga udeležili. Ko je improvizirani zbor zapel lepo: »Od Urala do Triglava«, je g. Hubad rekel: »Zveza je krščena« in tako je tudi bilo!

Omenim naj še, da je ob 11. uri in pol prispel še zastopnik »Slovanskega pevskega društva«, g. Podreka, katerega nam je privel g. Kocmur na sestanek. Lepo je bilo in jaz nikdar ne pozabim predvečera prvega občnega zbora naše pevske »Zveze«.

Hvala lepa vsem onim, ki so, nam zunanjim gostom na čast, priredili tako lepi bratski zabaven večer.

F. K.

Najnesramnejša trgovina je — tega ne treba praviti — trgovina s človeškim mesom. In brez takih lopovov, ki iz gole požrešnosti tirajo nedolžna človeška bitja v blato in v moralno propast, tudi v Trstu nismo.

Nedavno smo bili sporočili, da je vratar Josip Morandi iz ulice Solitario odvel iz Trsta dve deklici, eno 19 in eno 17 let, preko Italije v Carigrad, da ju tam izroči za dober denar — v naročje prostitucije. No, »kupčija« mu je to pot vendar izpodletela. Deklici je bil dovel v Krf. Tu je hotel oddati svoje »blago«. Ali tu se je v obeh deklicah menda vendar-le vspel čut ženskega poštenja, kajti uprli sti se nameri lopova najodločneje. A tisto človeško bestijo je to tako razkačilo, da je neusmiljeno pretepel deklici. Ti pa sti iskali obrambe pri c. in kr. konzulu v Krfu, ki je tudi res poskrbel, da sti se deklici povrnili v Trst. Oblasti so ja izročile svojcem. Ali došel je tudi »trgovec«. Njega pa so odveli, kamor spada: v ječo. Ne dvomimo, da mu sodne oblasti odmerijo primerno in izdatno plačilo za njegovo lopovstvo.

Kardinal Rampolla. V jutrajšnji številki našega lista priobčimo sliko zadnjega državnega tajnika pok. papeža Leva XIII., kardinala Rampolle.

Poskus samomora. Včeraj v jutro okolu 4. ure si je hotela 18-letna Katarina Gajšak, stanujoča v ulici Fortino št. 8, končati mlado življenje in je v ta namen spila nekoliko karbolne kisline. Njen ljubimec, ki je to prvi opazil, je šel hitro po zdravnika na pomožno postajo društva »Igea«. Ko je zdravnik prišel na lice mesta, je hitro izpral nesrečnici želodec in jo tako spravil iz nevarnosti. Vendar, vidé, da je jako razburjena, jo je dal prenesti v bolnišnico.

Povod temu nespametnemu činu je baje prepir, ki ga je nespametnica imela se svojim omenjenim ljubimcem.

Vesti iz Kranjske.

* **Vas Pregrad pogorela.** Iz starega trga pri Poljanah poročajo »Slovencu«:

Javljam Vam ob kratkem grozovito nesrečo, ki je danes zadela vas Predgrad. Ob polu ene ure popoludne se je naenkrat zaslišal plat zvona in klic: v Predgradu zopet gori! Pogorela je namreč ravno tam v torek 14. t. m. in ravno ob tem času ena koča, ki je bila bolj na samoti, da ni bilo takrat veče nesreče. Danes, pa, ker je bil zelo velik veter, se je ogenj tako hitro razširil, da je v kratkih dveh urah upepelil, kakor se zdi dosedaj, n a d 43 h i š z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Zgorelo je menda veliko živine, t u d i e n m o ž, v e č o t r o k p o g r e š a j o in ne vedo še, ali so zgoreli, ali kam ubežali. Bolj natančne podrobnosti Vam naznanimo še pozneje. Več gospodarjev je gotovo za vselej vničenih in hitra pomoč je silno potrebna.

Brzojavna poročila.

Imenovanje v finančni stroki.

DUNAJ 21. (B.) Finančni minister je imenoval višega inšpektorja finančne straže I. razreda Abdona Susterschitsch a v Inomostu na njegovo prošnjo višim inšpektorjem finančne straže za območje finančnega ravnateljstva v Trstu. Isti minister je imenoval finančnega komisarja Alojzija Dalla Rosa finančnim inšpektorjem za območje finančnega ravnateljstva v Trstu.

Po papeževej smrti.

RIM 21. — 12. ura 40 minut po noči — (B.) Čete na trgu sv. Petra so se umaknile. V popoludanskih in večernih urah je bil na trgu sv. Petra precejšen naval ljudstva, vendar se ni dogodila nobena nepriličnost. Ob 5. uri zjutraj nastopijo čete zopet svojo službo za vzdrževanje reda. Iz vseh krajev prihajajo brzojavke, ki sporočajo, da je vest o smrti papeža povsod napravila globok utis. Koncerti na javnih trgih so odpovedani. V Karpineto, rojstnem kraju Leva XIII., je provzročila ta vest med prebivalstvom veliko potrtost. Sklicali so takoj občinski svet, ki je sklepal o časteh, ki se imajo izkazati spominu papeža.

OYSTERBAY 20. (B.) Predsednik Zjedinjenih držav, Rooseweldt, je bil globoko ganjen po vesti o smrti papeža. V svoji sožaljni brzojavki je izrazil svoje globoko obžalovanje na smrti častitljivega moža, čegar dolgo vladanje in vzvišeni značaj sta navdajala s spoštovanjem vse krščane. Izražujé ta čutstva izraža ob enem čutila vseh prebivalcev Zjedinjenih držav.

WASHINGTON 20. (B.) Državni tajnik Hay je brzojavil kardinalu Rampolla, da mu je predsednik Rooseveldt naložil, naj sporoči najgloblje sožalje na izgubi, ki je po smrti papeža zadela ves krščanski svet. Po svojem vzvišenem značaju, po svojem velikem znanju in po svoji očarujoči ljubeznivosti je dosegel papež svoje visoko mesto in dostojanstvo ter je napravil svoje vladanje najsijajnejim, kakor je bilo tudi to vladanje eno najdaljših v zgodovini katoliške cerkve.

DUNAJ 21. (B) Med onimi, ki so na tukajšnji nuncijatori osebno izrazili sožalje, so tudi nadvojvoda Rajner in Leopold Salvator, princ Lichtenstein v imenu cesarja, italijanski poslanik grof Nigra in več članov diplomatičnega zbora. Posredno sta izrazila sožalje nadvojvoda Fran Salvator se soprogo. Med sožaljnimi brzojavkami je tudi ona nadvojvodinje Marije Josipe in grofa Goluchowskega.

DUNAJ 21. (B.) Prvi podžupan Strohbach je pronunciju Taglianiju poslal pismo, v katerem izraža najglobljo žalost dunajskega mesta na smrti Leona XIII. Strohbach je na nuncijaturi tudi osebno izrazil sožalje. Župan dr. Lueger je odposlal kardinalu Oregliji izredno toplo sožaljno brzojavko. — Na mestni hiši plapolajo črne zastave.

NEW YORK 21. (B) Povodom smrti papeža Leona XIII. plapolajo na mestni hiši in na drugih hišah zastave na pol droga.

RIM 21. (B.) Kardinal Oreglia je od cesarja Viljelma sprejel sledečo brzojavko: Bolestno ganjen po ravnokar prejeti žalostni vesti, pošiljam visokemu kolegiju kardinalov izraz svojega iskrenega sočutja na težki izgubi, katera je zadela rimsko-katoliško cerkev po smrti papeža Leona XIII. Jaz ohranim zvest spomin vzvišenemu starčku, ki mi je bil osebni prijatelj in čegar prednosti srca in uma sem mogel občudovati še-le pred malo tedni o svojem bivanju v Rimu.

RIM 21. (B.) Kardinal Oreglia je sprejel ob 9. uri v svoje varstvo papeževo truplo in njegove sobe, na kar je naznanil kardinalom papeževo smrt. Kardinali so se potem sestali v konzistorijalni dvorani.

Zgubljena je bila zlata broša včeraj popoludne ob 5. uri povodom pogreba v Rojanu na poti od h. št. 128 pa do cerkve, koder se je pomikal sprevod. Kdor je našel, naj izvoli prinesti v naše uredništvo, kjer dobi primerno nagrado.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista „E d i n o s t“.
Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, moderni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištev brezplačen.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 152. A.
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

Posojila

ne manjše od **10.000 kron**

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma štv. 6. - TRST. - Ulica Caserma štv. 6.

(Posredovalci izključeni).

Jaz Ana Csillag

se svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslovitejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne provzroča izpadanja las, povspešuje rast istih, poživlja lasnik povspešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld., Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa poštnim povzetjem povsem svetu iz tovarne kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

ANA CSILLAG

DUNAJ I., Graben št. 14

***BERLIN,* Friedrichsgassse št. 56.**

Blagor. gosp. **Ana Csillag!**
Po nalogu Nj. ekselence gospe pl. Syögyeny-Marich (avstr. poslanice v Berolinu) prosim uljudno izročiti mi en lonček Vaše izvrstne pomade. Sprejmite ob jednem toplo zahvalo. Gospa grofica se je zelo pohvalno izrazila o dobrem uspehu pomade.
Z vsem spoštovanjem
Frieda Giese, komorna dama Nj. ekselence.

Gospa **Ana Csillag!**
Prosim pošljite mi 4 lončke Vaše izvrstne pomade **Ces. in kr. konzulat v Rigi.**

Blag. gospa **Ana Csillag!**
Prosim pošljite po povzetju 1 škatljico Vaše čudodelne pomade zaraščo lasij.
Spoštovanjem
Dr. A. Zepold, kopal. zdrav. Ernsdorf Šlesko.

Velec. gospa **Ana Csillag!**
Pošljite mi takoj še en lonček Vaše dobre pomade. Z dosedanjo uporabo sem zelo zadovoljna. Naslov: **Etelka pl. Mally,** soproga sodn. preds. v Temesvaru.

Blag. gospa. **Ana Csillag!**
Prosim pošljite en lonček Vaše izvrstne pomade, na naslov eksel. gospe grofice Kielmansegg, namestn. soproge na Dunaju, Herrengasse 6, III nadst., kojo z dobrim uspehom uporablja za negovanje lasij.
Spoštovanjem
Komorna dama Nj. eksel. **Irma Pletzl.**

Gospa **Ana Csillag!**
Pošljite mi zopet 2 lončka Vaše dobre pomade.
Gospa. gener. konzula **Gutman** Berhardstr. 1

Mad. **Ana Csillag!**
Uljudno prosim pošljite mi po povzetju 1 lonček Vaše izvrstne pomade za raščo lasij
Spoštovanjem
Emilija Radunsky
kom. dama pri Nj. zviš. gospej princezinji Hoenlohe, Château de Roncy.

Gospa **Ana Csillag!**
Prosim pošjite po povzetju 2 lončka Vaše pomade za raščo lasij. Jaz sem razočarana o dobrem in hitrem vspehu. Moji lasje so čudovito v kratkem času zrastli in se povsod kaže nova rašča vled česar mi je v prijetno dolžnost Vašo pomado povsod priporočati.
Spoštovanjem
Grofica **E. W Zedwitz**
Unt. Neuburg b. Asch (Češko).

Gospa **Ana Csillag!**
Prosim pošljite mi vnovič še en lonček Vaše izrstne pomade za lasi.
Princezinja Carolath, (Cöthen. Ahn.)

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso štv. 19. TRST.

Rokovice glaćé, prve vrste za gospe, 2 gumba po . . . . . gld 1.—
3 gumbi po . . . . . gld 1.20
Rokovice iz švedske ali bele kože za prati, 3 gumbi po . . . . . gld 1.20
Rokovice ravno take, za deklice, 2 gumba po . . . . . gld —.80
Rokovice iz ponarejene kože, 3 gumbi po . . . . . gld —.50
Rokovice glacé za gospode (angleške vrste) po . . . . . gld 1.30 do 1.40
Rokovice pristne angležke po . . gld 1·80
Rokovice za častnike gld 1.10, podčastnike 70 nově.

Izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien" prah za gospe tvrdke Kielhauser v Gradcu po 10 nově. zavitek.

Pranje in popravljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

V novi gostilni

„ALLA FERMATA DEL TRAMWAY"

v Rojanu

se točijo vina iz najboljših kletij v Istri in sicer:

belo	po 44	nvč.	liter
refošk	„ 44	„	„
istrski teran	„ 36	„	„
od 5 litrov naprej . .	„ 32	„	„
Opolo	„ 44	„	„
Beljaško pivo	„ 26	„	„

Kuhinja je z mrzlimi in gorkimi raznovrstnimi jedili vedno pripravljena.

Kdor dokaže da bi bila vina ponarejena, vdobi v dar 1000 kron.

Za obilen obisk se priporoča
Dominik Vivoda
krčmar.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsa in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno
Cenike razpošilja franko

Nova manufakturna prodajalnica

Cobau & Gentilli

ulica delle Poste štv. 8

ogel ul. Valdirivo.

SPECIJALITETA:

Izgotovljeno perilo za možke in ženske. Najnovejše kravate. Moderci. Ravnokar je dosla obleka za ženske po najnovejšem kroju. Cena od gld. **2.48** naprej.

Izbor drobnarij.

Najugodnejše cene.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kukinjo se takoj oddà v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Ženitna ponudba.

Udovec z dvema malima otrocima, 45 let star mirnega značaja, pošten slovenski delavec, mali posessnik v tržaški okolici, se želi poročiti s kako gospodično ali vdovo od 35 do 45 let staro ki naj bi imela kakih 400—500 gld dote, koja se zavaruje na premoženju.

Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: »Domača sreča« Sv. Ivan pri Trstu, poste restanto.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regolatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkik cenah, nadalje moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

L. Luzerjev obliž za turiste.

Pripoznano najboljše zdravilo proti kurjim očesom, žuljem itd.

Glavna zaloga:

Lekarna L. SCHWENK,

DUNAJ-MEIDLING.

Naj se zahteva **Luser-jev** obliž za turiste po K 1·20.

- Vobiva se v vseh lekarnah. -

TRGANJE

v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži **antirheuminega mazila.** Cena steklenici s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.20.

KAŠELJ

preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje gld. 1.40. Pri zastarelih bolečinah treba nadaljne troške.

Želodčne bolezni, težka prebavljanja pri pomanjkanju teka, koncanju, rezavici in bruhanju grče in prenapeti želodec. zasliženje, naval krvi v glavi, črevesne bolezni

zdravi

ŽIVOTNI BALZAM

SALVATOR

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.

Cena omotu 12 stekleničič **2 gld. 50 nvč.**, 24 stekleničič **4 gld. 50 nvč.**, s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni

„SALVATOR"

v Varaždinu

(Hrvatsko)

LILJANOVA POMADA

za lice, roko, solčne pege, žuje in druge kožne nečistoče, odpravi z uporabo iste.

EPIGARIN

mast za ostlino in vnakovrstne rane, s kojo preneha strenje v 24 urah a z nadaljno uporabo ostanvi ostvilitna. Ena se bitro celjo pod to mazilo. Cena lončiča s navodilom in poštnino ako se denar naprej pošlje 80 nvč.

Hôtel Št. Peter na Krasu

Omnibus k vsakemu večernemu vlaku.

Na razpolago kočije, karete in sploh vozovi za prepeljevanje oseb in prtljage.

Postelje od K 1.60 do K 2.—

Dobra kuhinja.

Točna postrežba.

Cenjenim potovalcem se priporoča za obilen obisk

Fran Geržina
lastnik.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapecarij.

- Popolno opremljene sobe. -

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na - - - - - - - - kolodvor ali brod v Trstu. - - - - -

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA" v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice štev. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. ***Borzna naročila.***

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.